

پلی ران

اتوماسیون در مدیریت آبیاری تحت فشار (قطره ای)

پلی ران صنعت برتر سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

بنام خدا

پلی ران

سیستم های نوین آبیاری

اتوماسیون در مدیریت آبیاری تحت فشار (قطره ای)

تهیه و تنظیم : بخش کشاورزی و آبیاری پلی ران

طراحی و اجرا : بخش گرافیک پلی ران

تاریخ چاپ : ۱۳۹۶

تیراژ : ۲۰۰۰ جلد

چاپ چهارم

فهرست مطالب

مقدمه	۵
چاره چیست؟	۶
آبیاری قطره ای جایگزینی مناسب برای آبیاری بارانی	۶
مزایای آبیاری قطره ای	۷
محدودیت های آبیاری قطره ای	۸
اجزاء تشکیل دهنده سیستم آبیاری قطره ای	۱۰
شبکه انتقال، توزیع و تحویل آب	۱۱
فیلترها	۱۹
تنظیم کننده های فشار	۲۳
مدیریت آبیاری	۲۸
مراقبت و نگهداری سیستم	۳۲
آبیاری قطره ای و فواید آن	۳۴
آبیاری هوشمند	۳۵
منابع مورد استفاده	۴۶

فهرست تصاویر

شکل شماره ۱	۱۱
شکل شماره ۲	۱۲
شکل شماره ۳	۱۲
شکل شماره ۴	۱۵
شکل شماره ۵	۲۰
شکل شماره ۶	۲۱
شکل شماره ۷	۲۱
شکل شماره ۸	۲۲
شکل شماره ۹	۲۳
شکل شماره ۱۰	۲۴
شکل شماره ۱۱	۲۵
شکل شماره ۱۲	۲۷
شکل شماره ۱۳	۳۱
شکل شماره ۱۴	۳۱

فهرست جداول

جدول شماره ۱	۱۳
جدول شماره ۲	۱۴
جدول شماره ۳	۱۷
جدول شماره ۴	۱۸
جدول شماره ۵	۳۰

ایران در منطقه ای خشک و نیمه خشک واقع است که در آن میزان بارش های سالیانه از متوسط جهانی بسیار پایین تر بوده و بیلان مصرف آب در آن منفی است .

این وضعیت نامطلوب در اثر افزایش جمعیت ، نیاز به مواد غذایی بیشتر و افزودن به سطح زیر کشت های آبی از یک سو و استمرار در به کار گیری روش های سنتی آبیاری از سوی دیگر و همچنین کاسته شدن از میزان بارش ها ، هر ساله حالت وخیم تری پیدا کرده است که خشک شدن چندین دریاچه و تالاب در جای جای مملکت ، پایین افتادن هشدار دهنده سطح آب های زیر زمینی و پی آمد های آن از جمله افزایش سرسام آور هزینه پمپاژ آب های زیر زمینی و اثرات مخرب زیست محیطی مانند فرونشست اراضی در پاره ای نواحی نمونه هائی است که باید به صورت جدی بدان توجه شود .

بد نیست بدانیم که از کل آب قابل حصول کشور شامل منابع سطحی و زیر زمینی بیش از ۹۰ درصد در بخش کشاورزی مورد استفاده است و متاسفانه راندمان آبیاری در این بخش در بهترین شرایط در روش های سنتی به ندرت از ۳۵ درصد تجاوز می نماید .

در مورد بعضی از روش های تحت فشار مانند بارانی هم با توجه به عوامل گوناگون غالباً بیش از ۵۰ درصد تلفات آب وجود دارد .

آن گونه که متخصصین پیش بینی می کنند چنانچه برنامه ریزی های انجام شده با موفقیت عملیاتی شود جمعیت کشور در سال ۱۴۰۰ به ۱۲۰ میلیون نفر خواهد رسید و مقدار غذای لازم برای این جمعیت در آن شرایط حداقل ۱۲۰ میلیون تن در سال خواهد بود و اگر شرایط استفاده از آب استمرار یابد برای تأمین این مقدار غذا حداقل ۱۶۵ میلیارد متر مکعب آب مورد نیاز است حال آنکه پتانسیل آب قابل حصول در کشور حداکثر ۱۳۰ میلیارد متر مکعب است . لازم به یادآوری است که در سال ۱۳۹۳ مصرف آب کشور برابر کل آب قابل استحصال بوده است .

چاره چیست؟

از آنجا که بخش کشاورزی عمده ترین مصرف کننده آب کشور است ابتدا باید برنامه مدیریت بسیار دقیق ، کارآمد و لازم الاجرائی در سطح ملی برای این بخش تهیه شود که در آن شیوه های انتقال، توزیع و مصرف آب به خوبی و با بهترین و پیراندمان ترین وجه مشخص گشته و همراه با آن راه کارها (مثلاً واردات مجازی آب) و تجهیزات جدید معرفی و از همه مهمتر به مسائل آموزشی به مراتب توجهی بیش از گذشته معطوف گردد .

و اما در بخش تولید و خدمات هم شرکت ها و سازمان های مرتبط می باید با تولید و یا تدارک نیازهای بخش آب در کشاورزی اعم از نرم افزاری و یا سخت افزاری به کمک آمده و در رویارویی با این چالش ملی سهیم شوند .

پلی ران اتصال از اولین شرکت هائی است که انگیزه اصلی تأسیس آن در بیش از ۴۰ سال قبل مشارکت فعال در فراهم ساختن زمینه استفاده بهینه از منابع آب کشور در کشاورزی بوده و در طی سالها فعالیت بهترین انواع لوله و اتصالات و قطعات پلیمری لازم برای انتقال و توزیع آب و سیستم های آبیاری تحت فشار را با برترین کیفیت ممکن تهیه و عرضه نموده است .

آبیاری قطره ای جایگزینی مناسب برای آبیاری بارانی

آبیاری قطره ای روشی است بسیار کارا برای تأمین آب و مواد غذایی مورد نیاز گیاهان . تجربیات نشان می دهد که در بسیاری از موارد می توان با تغییر الگوی آبیاری و جایگزین نمودن آبیاری قطره ای به جای آبیاری بارانی میزان آب مصرفی را تا ۵۰ درصد کاهش داد .

در این روش با میسر بودن اعمال مدیریت در خصوص آب و کود و کاهش امکان بروز بیماریهای

گیاهی و حذف رقابت علف های هرز، محصول بیشتر و بهتری نیز کسب می شود. در شرایطی که روش قطره ای همراه با استفاده از پوشش های پلاستیکی (PE-MULCH) باشد، ضمن به دست آمدن حداکثر صرفه جویی در مصرف آب تولید باز هم بیشتری عاید خواهد شد. مزایای مورد اشاره تنها در صورتی محقق می شود که سیستم آبیاری قطره ای به درستی طراحی، اجرا، مدیریت و نگهداری شود.

فرآیند طراحی کار پیچیده ای است که در چهارچوب اهداف این نوشتار قرار ندارد. در این مورد کشاورز یا باغدار می باید به متخصصین امر مراجعه کرده و با قرار دادن اطلاعات لازم از قبیل ابعاد و مساحت زمین، شیب، بافت، خاک، نوع کشت، مقدار و کیفیت آب آبیاری و دیگر داده ها، طرحی مناسب با شرایط خود را خواستار شود. آگاهی از فاکتور های مختلف موثر بر طراحی ضمن کمک به طراح می تواند سبب اطمینان از درستی طراحی و عملکرد سیستم شود. در این نوشتار مطالبی درباره اجزاء تشکیل دهنده سیستم آبیاری قطره ای، اصول اولیه طراحی، کاربردهای عملی و توصیه هائی درباره کار با سیستم ارائه می شود.

مزایای آبیاری قطره ای

- کاسته شدن از میزان آب مورد نیاز. در مقایسه با آبیاری بارانی میزان آب لازم در آبیاری قطره ای در شرایط مساوی به نصف کاهش می یابد.
- کاسته شدن از میزان انرژی مورد نیاز. در مقایسه با آبیاری بارانی فشار کاری در سیستم قطره ای کمتر بوده و این به معنای کاسته شدن از مصرف انرژی و هزینه های پمپاژ است.
- افزایش استفاده موثر از آب. در این روش مقدار آب مورد نیاز گیاهان به صورت دقیق تر محاسبه شده و در محل لازم در اختیار گیاه قرار می گیرد و به همین دلیل حداکثر استفاده بهینه از آب امکان پذیر می شود.

- کاسته شدن از احتمال بروز بیماریهای گیاهی . در این روش شاخ و برگ گیاه خیس نشده و بدین ترتیب زمینه برای بروز بیماریهای گیاهی فراهم نیست .
- هزینه های کارگری و عملیات آبیاری معمولاً کمتر بوده و بهره گیری از اتوماسیون گسترده کاملاً امکان پذیر است.
- در روش قطره ای آب مستقیماً به مجاورت ریشه گاه گیاه تحویل داده می شود . در نتیجه فاصله ردیف ها خشک باقی مانده و بدین ترتیب علف های هرز در جذب آب و مواد غذایی با گیاه رقابت نخواهند داشت .
- انجام کارهای زراعی مانند برداشت حتی در هنگام آبیاری قابل اجرا است زیرا فاصله ردیف گیاهان خشک و قابل عبور باقی می ماند.
- امکان افزودن کود به آب آبیاری و اجرای همزمان آبیاری و تأمین کود.
- امکان آبیاری در شرایط گوناگون مزرعه ای از جمله در اراضی شیبدار و نا هموار بدون نیاز به عملیات پر هزینه تسطیح
- در مقایسه با سیستم بارانی ، در روش قطره ای فرسایش خاک و آب شویی مواد غذایی موجود در خاک بسیار اندک است .

محدودیت های آبیاری قطره ای

- سرمایه گذاری های اولیه متعلق به روش قطره ای ممکن است در مقایسه با سایر روش ها بیشتر باشد .
- مدیریت سیستم قطره ای در مقایسه به آگاهی های بیشتری نیاز دارد و سهل انگاری و تأخیر در مواردی می تواند به گیاه صدمه بزند .
- با این روش نمی توان با سرمازدگی مقابله کرد . اگر در چنین شرایطی هستید روش بارانی و یا سایر تمهیدات دیگر را انتخاب نمایید .

- چوندگان، حشرات و انسان ها ممکن است در مواردی سبب آسیب رساندن به لوله ها و ایجاد نشت در سیستم شوند.

- فیلتراسیون آب برای پرهیز از انسداد مجاری ریز درپرها کاملاً ضروری است .

در آبیاری سبزیجات، صیفی جات و اصولاً تمامی گیاهان ردیفی اغلب از نوارهای آبیاری استفاده می شود که قبلاً به فواصل معینی خروجی هایی در آنها تعبیه شده است و بدین ترتیب پیوسته یک نوار مرطوب در امتداد ردیف کشت وجود دارد .

کشت های ردیفی غالباً فصلی هستند و نوارهای آبیاری مورد استفاده در آنان که معمولاً دیواره های نازکی هم دارند تنها در همان فصل به کار گرفته می شوند . در این مزارع هم تاکید چندانی برای دفن لوله های اصلی وجود ندارد زیرا اکثراً مایلند امکان جابجایی این لوله ها و استفاده از آنها در فصل ها و یا قطعات دیگر همواره میسر باشد .

حال که هزینه ها نسبتاً بیشتر است شما باید سیستمی را تدارک ببینید که حداکثر تولید و حداقل مخارج را داشته باشد .

می توانید کل سیستم را از شرکت های ذیربط تهیه کنید و یا آنکه از آنچه که موجود دارید (پمپ، لوله و . . .) به نحوی مناسب و سازگار با نیاز های سیستم قطره ای جدید بهره برداری نمایید . طراحی درست و حساب شده شما را از گرفتاری های بعدی دور نگه می دارد .

تأمین آب ممکن است از چاه ، استخر، دریاچه ، رودخانه، نهر و یا منابع شهری باشد . آبهای زیرزمینی غالباً تمیز بوده و ممکن است به منظور جلوگیری از ورود ذرات به داخل شبکه و مسدود شدن قطره چکان ها فقط فیلتر های نوری و یا دیسکی مورد نیاز باشد . در هر حال انجام آزمایش تعیین کیفیت آب به منظور آگاهی از نوع و مقدار ناخالصی ها قبل از نصب و اجرای هر نوع سیستم قطره ای کاملاً ضروری است . و اما آب های سطحی نهر ها و استخرها و نظایر آن حاوی باکتریها، جلبک ها و دیگر جانداران مشابه بوده و به دلیل نیاز به فیلتر های شنی که برای جدا سازی

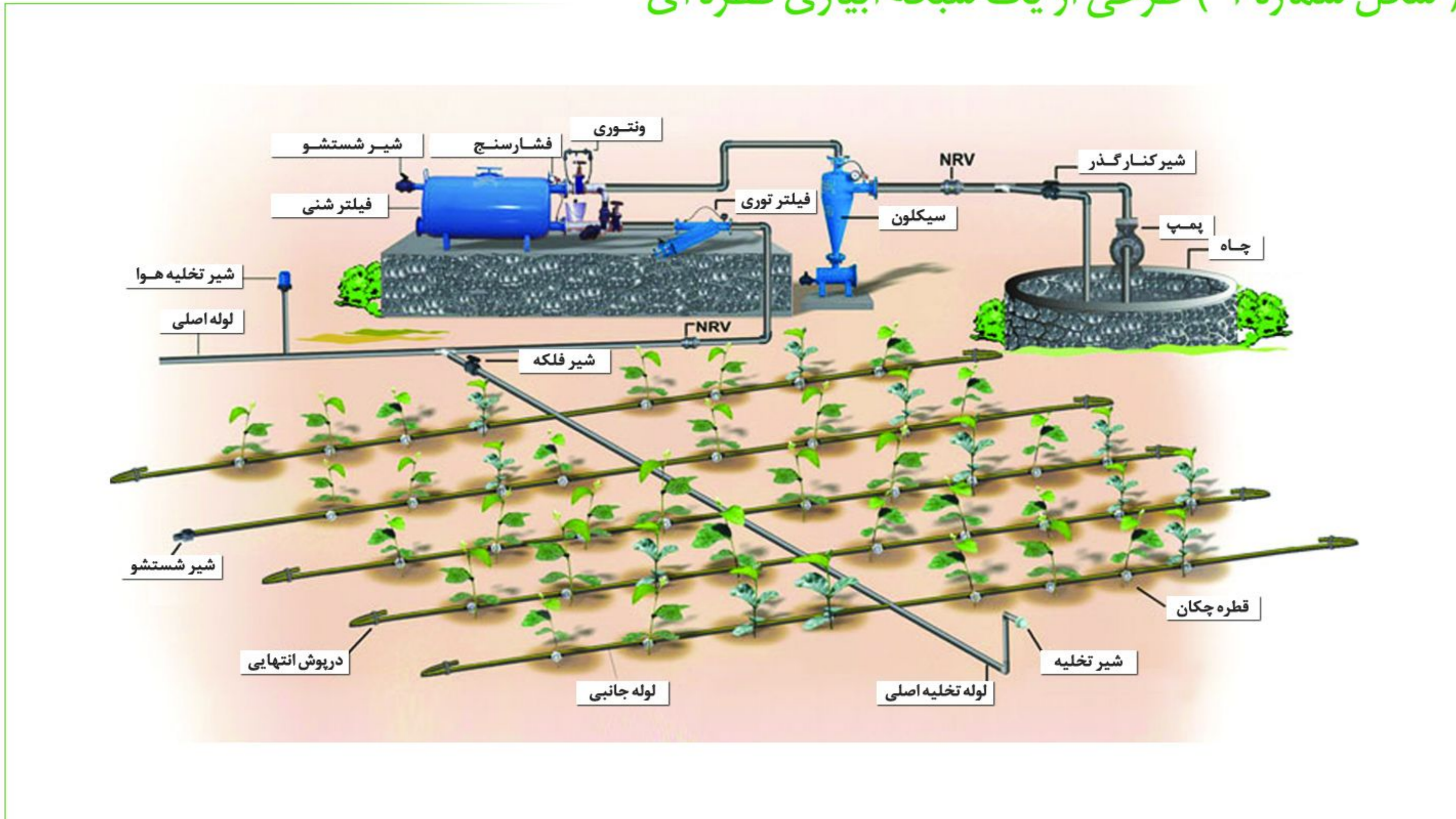
ناخالصی های مذکور کاملاً ضروری هستند سبب افزایش هزینه می شوند. در مورد آب شهری ، دیگر با شماست که با توجه به هزینه های آن تصمیم بگیرید.

اجزاء تشکیل دهنده سیستم آبیاری قطره ای (شکل شماره ۱)

یک سیستم آبیاری قطره ای شامل شش قسمت است .

- ۱ - بخش انتقال، توزیع و تحویل آب شامل :
  - لوله های اصلی توزیع آب (Main Line)
  - لوله های نیمه اصلی (Header Line)
  - لوله های جانبی حامل قطره چکان (Drip Lines)
- ۲ - فیلترها :
  - فیلتر شنی
  - فیلتر توری
  - فیلتر دیسکی
- ۳ - تنظیم کننده های فشار :
  - خروجی های ثابت
  - خروجی های قابل تنظیم
- ۴ - شیرفلکه ها و تجهیزات اندازه گیری
- ۵ - تزریق کننده های مواد شیمیایی :
  - تزریق کننده هایی که با فشار مستقیم کار می کنند
  - تزریق کننده هایی که از اختلاف فشار استفاده می کنند
  - تزریق کننده هایی که با نیروی فشار آب، مواد شیمیایی را تزریق می کنند
- ۶ - کنترل کننده ها :
  - کنترل کننده های دستی
  - کنترل کننده های کامپیوتری

(شکل شماره ۱) طرحی از یک شبکه آبیاری قطره ای

شبکه انتقال ، توزیع و تحویل آب

لوله اصلی لوله اصلی اولین بخش شبکه انتقال و توزیع آب است که ممکن است به صورت دفنی و یا سطحی و از جنس های مختلف به ویژه پلی اتیلن باشد. این لوله آب را از مبدا (پمپ، واحد فیلتراسیون و . . .) به لوله های نیمه اصلی منتقل می سازد.

لوله های نیمه اصلی این لوله ها اغلب از جنس پلی اتیلن بوده و دارای دوام و استحکام زیادی هستند. لوله های نیمه اصلی به وسیله رابط و اتصالات خاص به لوله های جانبی متصل می شوند.

(شکل شماره ۲) نوار آبیاری

لوله های جانبی (Drip Lines) امروزه در کشت های ردیفی بزرگ اغلب از دو نوع لوله های جانبی که هر دو از جنس پلی اتیلن می باشند استفاده می شود. نوع اول استفاده گسترده تری داشته و دارای دیواره های نازک تری است و قطره چکان هایی در اشکال و ویژگیهای مختلف به فواصل دلخواه در داخل آنها جاسازی شده است. این لوله ها به نوارهای دریپر دار شهرت داشته و هنگامی که خالی بوده و تحت فشار نباشند شکل تخت و نواری خواهند داشت. (شکل شماره ۲)

(شکل شماره ۳) لوله دریپر دار

و اما نوع دوم لوله هایی با دیواره نسبتاً ضخیم تر می باشند که ممکن است قطره چکان ها در داخل آنها تعبیه شده و یا بر روی آنها قرار داده شوند. در هر حال قطره چکان هایی که جریان آب در آنها به صورت متلاطم (turbulent) باشد به دلیل

کاسته شدن از احتمال انسداد و گرفتگی نسبت به سایر قطره چکان ها برتری دارند. (شکل شماره ۳) در انتخاب نوارهای دریپر دار آگاهی از میزان جریان، فاصله قطره چکان ها، ضخامت دیواره و توانایی تعدیل فشار (Pressure Compensation) دارای اهمیت زیادی است.

میزان جریان معمولاً به صورت لیتر در دقیقه در ۱۰۰ متر برای نوار و یا به صورت لیتر در ساعت برای خود دریپر ها بیان می شود. منظور از فاصله قطره چکان ها فاصله آنها از یکدیگر در داخل و

یا روی خط جانبی است . انتخاب این فاصله تابع نوع و فاصله گیاهان از یکدیگر در امتداد ردیف های کشت است که غالباً بین ۲۰ تا ۴۰ سانتی متر می باشد . باید توجه داشت که در خاک های شنی سبک بافت برای کسب پراکنش بهتر آب ، فاصله درپیرها از یکدیگر در مقایسه با خاک های سنگین بافت می باید نزدیک تر باشد . در اینجا باید در نظر گرفت که فاصله نزدیک تر قطره چکان ها از یکدیگر یعنی تأمین آب بیشتر ، تأمین آب بیشتر به معنی وجود جریان بیشتر در داخل سیستم و نیاز به پمپ و لوله های بزرگتر و در نهایت هزینه های بیشتر است . تجربه نشان می دهد که برای اغلب شرایط فاصله حدود ۳۰ سانتی متری فاصله مناسبی می باشد .

ضخامت دیواره لوله ویژگی دیگری است که به صورت میلی متر بیان می شود و مقدار آن از ۰/۱ تا ۰/۷ میلی متر متفاوت باشد . انتخاب ضخامت لوله توسط کاربر به تجربیات او ، تعداد فصول زراعی مورد نظر برای استفاده از لوله و پتانسیل صدمه دیدن لوله به وسیله حشرات ، حیوانات و عملیات زراعی بستگی دارد . افراد بی تجربه و تازه کار که برای اولین بار می خواهند از نوارهای آبیاری استفاده کنند بهتر است نوارهای دارای ضخامت متوسط را انتخاب نمایند تا احتمال پاره شدن نوارها در اثر کشیدن در هنگام نصب کاهش یابد . اما کاربران با تجربه در شرایط مشابه قادر خواهند بود که نوارهایی با ضخامت کمتر را خریداری نمایند و با توجه به ارزان تر بودن چنین لوله هایی در هزینه ها صرفه جویی کنند .

(جدول شماره ۱) مشخصات لوله درپیر دار پلی ران

سایز (میلی متر)	فاصله درپیرها (سانتی متر)	دبی (لیتر در ساعت)	طول (متر)
۱۲	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۴	۲۰۰ و ۴۰۰
۱۲	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۲	۲۰۰ و ۴۰۰
۱۶	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۴	۲۰۰ و ۴۰۰
۱۶	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۲	۲۰۰ و ۴۰۰
۲۰	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۴	۲۰۰ و ۴۰۰
۲۰	۳۰ - ۴۰ - ۵۰ - ۱۰۰ و ۳۰۰	۲	۲۰۰ و ۴۰۰

لوله درپیردار با ۲ خط آبی با دبی ۲ لیتر در ساعت

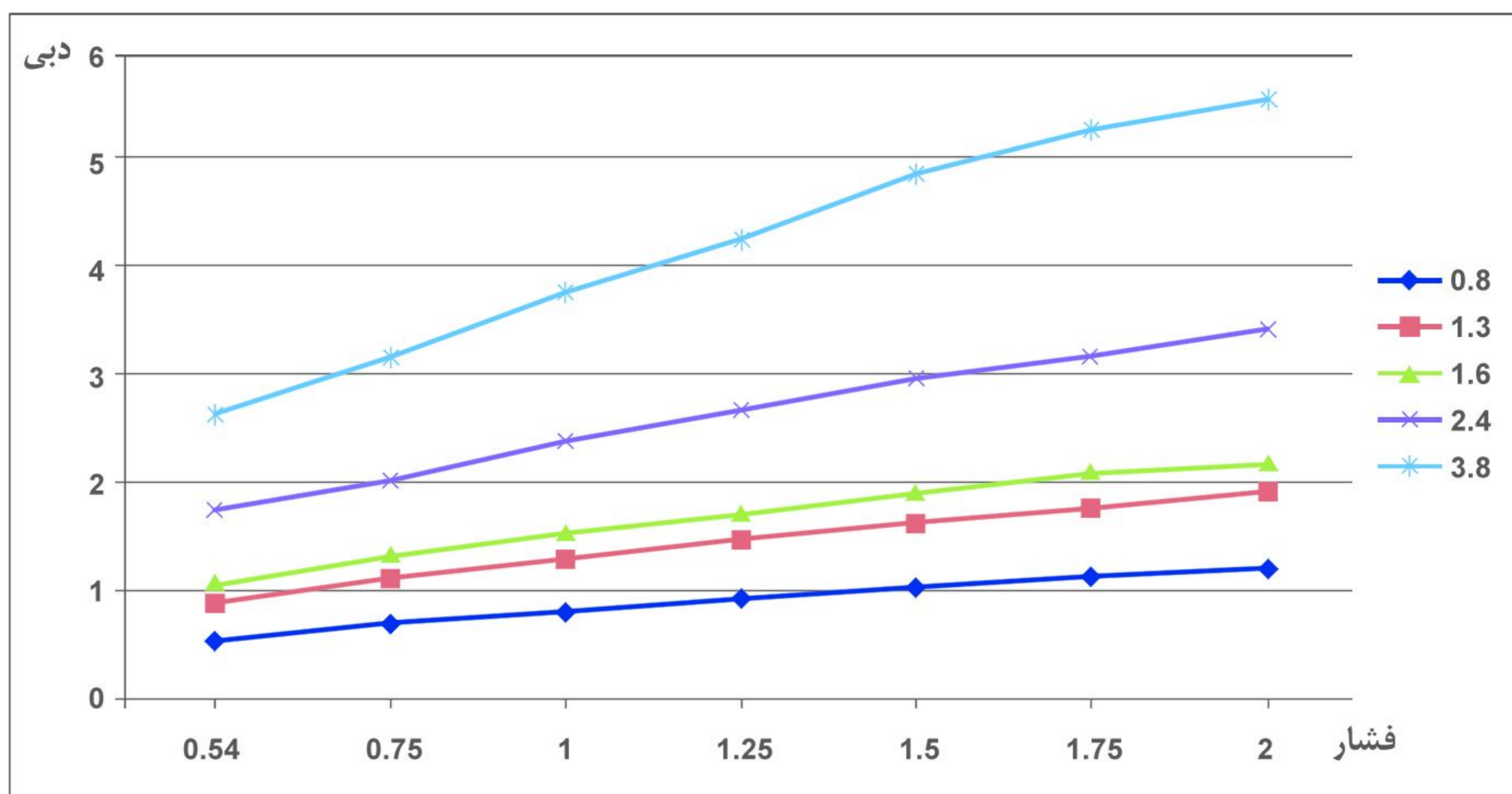
لوله درپیردار با ۲ خط سبز با دبی ۴ لیتر در ساعت

مشخصات نوار آبیاری				
۲۸/۵	۲۵	۲۲/۲	۱۶/۱	قطر داخلی (mm)
۱۰ - ۱۵ - ۲۰ - ۲۵ - ۳۰ - ۳۳ - ۴۰ - ۵۰ - ۶۰ - ۷۵ - ۸۰ - ۹۰ - ۱۰۰				فواصل استاندارد (Cm)
طبق سفارش تولید خواهد شد				فواصل درخواستی

مشخصات دریپر					
۳/۸	۲/۴	۱/۶	۱/۳	۰/۸	دبی اسمی در فشار یک بار (لیتر در ساعت)
۲	۲	۱/۳	۱/۱	۲/۵	ضریب تغییرات - CV (درصد)
۲	۲	۲	۲	۲	حداکثر فشار کاری (BAR)
۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	حداقل فشار کاری (BAR)
۰/۹۷	۰/۷	۰/۷	۰/۷	۰/۶۲	مشخصات مسیر جریان دریپر (mm)
۰/۸۵	۰/۸۵	۰/۶۷	۰/۶۲	۰/۶۲	
۶۴/۳	۱۰۰	۱۰۷	۱۰۶	۱۱۶	
۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	مشخصات فیلتراسیون (مش)

دبی (لیتر در ساعت)					فشار
۳/۸	۲/۴	۱/۶	۱/۳	۰/۸	دبی BAR
۲/۶۵	۱/۷۷	۱/۰۹	۰/۹۳	۰/۵۸	۰/۵۴
۳/۱۵	۲/۰۴	۱/۳۶	۱/۱۴	۰/۷۳	۰/۷۵
۳/۷۴	۲/۳۸	۱/۵۶	۱/۳۱	۰/۸۴	۱
۴/۲۳	۲/۶۷	۱/۷۴	۱/۴۸	۰/۹۵	۱/۲۵
۴/۸۲	۲/۹۵	۱/۹۲	۱/۶۴	۱/۰۵	۱/۵
۵/۲۳	۳/۱۷	۲/۰۹	۱/۷۸	۱/۱۵	۱/۷۵
۵/۴۹	۳/۴۱	۲/۱۸	۱/۹	۱/۲۲	۲

(جدول شماره ۲)
مشخصات نوار آبیاری پلی ران

(شکل شماره ۴)

لوله های جانبی با پوشش پلاستیکی

لوله هایی که به صورت آزاد بر روی سطح زمین قرار داده می شوند در مقایسه با آنها که در عمق چند سانتی متری دفن شده و پوشش پلاستیکی (Plastic mulch) دارند ، در برابر خطر احتمالی حشرات، پرندگان و حیوانات آسیب پذیرترند. (شکل شماره ۴)

نوارهای غیر دفنی ممکن است در اثر وزش باد

شدید و یا انقباض و انبساط ناشی از تغییرات دما دستخوش جابجائی شوند حال آنکه لوله های جانبی دفن شده، در جای خود ثابت باقی می مانند. این لوله ها همچنین در اثر عبور تراکتور و یا افراد صدمه نمی بینند. هرچند که گاه می شود از نوارهای آبیاری مجدداً و در فصل بعدی استفاده کرد اما در مورد کشت های بزرگ صنعتی معمولاً مرسوم نیست. استفاده مجدد به مقدار زیاد تابع شرایط محیطی است و چنانچه قرار بر انجام آن باشد باید تجزیه و تحلیل اقتصادی هزینه های جمع آوری، تعمیرات، حمل و نقل و انبار کردن مد نظر قرار گیرد.

انتخاب قطر لوله یا نوار هم در طراحی سیستم فاکتور مهمی است که به طول ردیف ها بستگی دارد. طول ردیف نیز به طور مستقیم بر شدت جریان و افت فشار درون لوله اثر می گذارد. امروزه نوارهای ۱۶ میلی متری حالتی استاندارد و متداول پیدا کرده است و برای ردیف های ۱۰۰ تا ۲۰۰ متری مورد استفاده اند. در مورد ردیف های کشت بیش از ۲۰۰ و تا ۵۰۰ متر هم نوارهایی با قطرهای بالاتر در دسترس است. همانطور که در مورد ضخامت دیواره لوله گفته شد قیمت این نوارها به قطر آنها هم بستگی دارد.

هنگامی که از موضوع تعدیل فشار (PC) در قطره چکان ها و یا نوارهای حامل قطره چکان صحبت می شود هدف وجود ویژگی در درپیر است که بر اساس آن قادر باشد در محدوده مشخصی از تغییرات فشار هم چنان دبی اسمی خود را حفظ نمایند.

از این رو هر نوار حامل چنین قطره چکان هایی هم طبعاً در آن محدوده از تغییر فشار می تواند آب

مورد نظر را به گیاهان تحویل دهد . اما در درپیرهای فاقد این ویژگی دبی هم در اثر تغییر فشار به صورت خطی تغییر می کند . در این میان انواع دیگری از درپیر یافت می شود که تا حدی قادر به تعدیل فشار هستند (Partially PC) بدین معنی که رابطه تغییر فشار و دبی خطی نیست و برای مثال اگر فشار ۲۰ درصد بالا رود دبی ۱۰ درصد افزایش می یابد .

قیمت نوارها و یا لوله های درپیر دار به قطر، ضخامت دیواره ، نوع درپیر مورد استفاده و وجود و یا عدم خصوصیت تعدیل فشار در آنها بستگی دارد .

POLIRAN POLIRAN
POLIRAN

قطره چکان روی خط PC مدل جان دیر

مشخصات اصلی

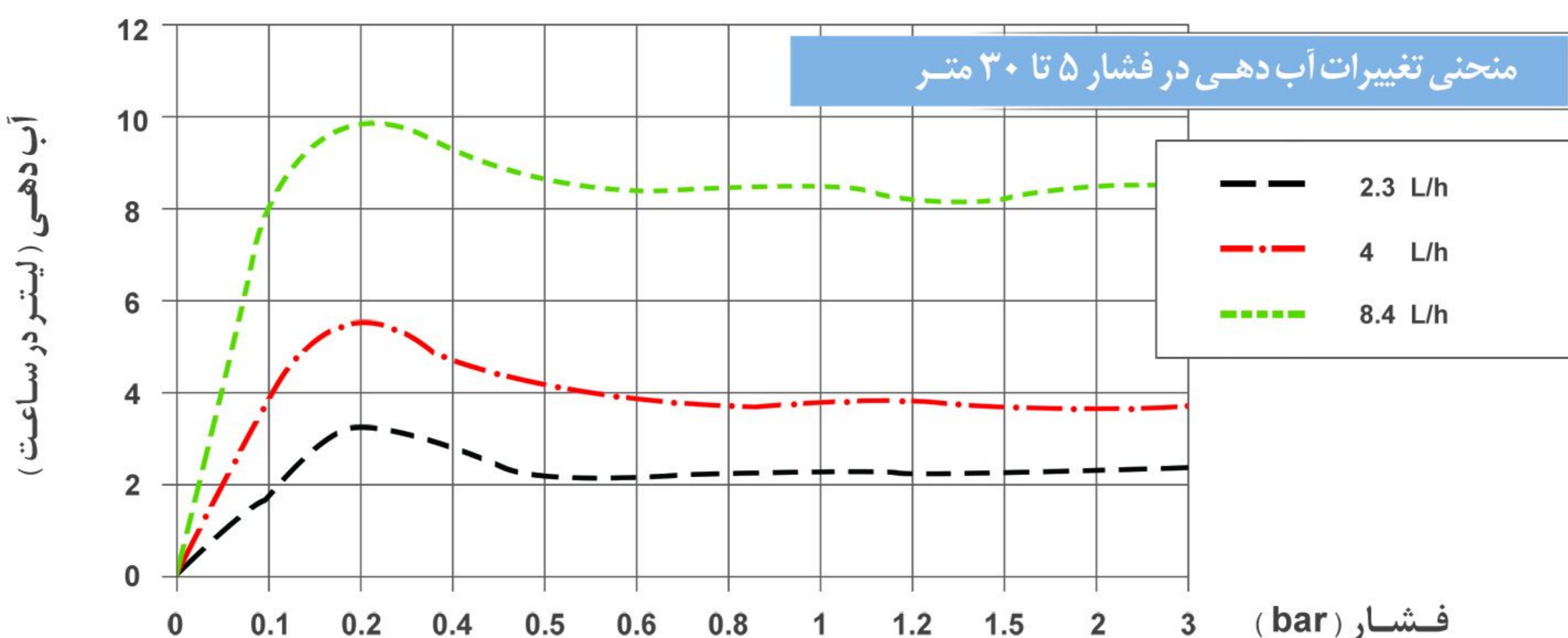
- حداقل امکان گرفتگی و انسداد
- خود شوینده (Self-Flushing) و مقاوم در برابر انسداد
- امکان افزایش طول لوله های جانبی همراه با توزیع یکنواخت آب
- مقاومت بسیار بالا در برابر کودها و مواد شیمیایی مورد استفاده در کشاورزی
- با ابعاد کوچک و آب دهی دقیق
- قابل نصب بر روی لوله های سایز ۱۲ تا ۳۲ میلی متر در فواصل دلخواه

محدوده کاری

- فشار: ۰/۵ تا ۳ بار
- میزان آب دهی: ۲/۳ و ۴ و ۸/۴ لیتر در ساعت

(جدول شماره ۳) مشخصات قطره چکان های روی خط PC مدل جان دیر

میزان جریان بر حسب لیتر در ساعت												
رنگ	نوع	0.1 bar	0.2 bar	0.4 bar	0.5 bar	0.6 bar	0.8 bar	1 bar	1.2 bar	1.5 bar	2 bar	3 bar
مشکی	(۲.۳)	۱.۸	۳.۲۵	۲.۷	۲.۱۸	۲.۱۸	۲.۲۴	۲.۲۸	۲.۲۴	۲.۲۵	۲.۲۵	۲.۲۸
قرمز	(۴)	۴	۵.۵۲	۴.۶۸	۴.۲۲	۳.۸۸	۳.۶۵	۳.۶۶	۳.۷۶	۳.۶۵	۳.۶۶	۳.۷
سبز	(۸.۴)	۷.۸۷	۹.۸	۹.۳	۸.۶۲	۸.۴۲	۸.۴۵	۸.۴۶	۸.۲۷	۸.۲	۸.۴۱	۸.۴

قطره چکان روی خط PC مدل NDJ

مشخصات اصلی

- آب دهی ۲ و ۴ و ۸ لیتر در ساعت
- حداقل امکان گرفتگی و انسداد و مقاوم در برابر مواد شیمیایی
- قابل نصب بر روی لوله های ۱۶ و ۲۰ میلیمتری
- امکان افزایش طول لوله تا حدود ۵۰۰ متر
- مناسب برای باغات ، تاکستان ها ، گلخانه ها و فضای سبز
- امکان استفاده زیر سطح

محدوده کاری

- فشار: ۱/۵ تا ۳ بار
- میزان آب دهی: ۲ و ۴ و ۸ لیتر در ساعت

(جدول شماره ۴) مشخصات قطره چکان های روی خط PC مدل NDJ

حداکثر طول لوله ی پیشنهادی (m) در زمین مسطح											
قطر لوله	Ø ۱۶ - ID - ۱۳/۶						Ø ۲۰ - ID - ۱۷/۴				
	P	فاصله درپیرها (cm)					فاصله درپیرها (cm)				
	m	۳۰	۴۰	۵۰	۷۵	۱۰۰	۳۰	۴۰	۵۰	۷۵	۱۰۰
۲ (L/H) قهوه ای	۱۵	۹۵	۱۲۰	۱۴۳	۱۹۳	۲۳۷	۱۴۰	۱۷۲	۲۰۲	۲۶۸	۳۲۶
	۲۰	۱۰۱	۱۲۷	۱۵۱	۲۰۴	۲۵۰	۱۷۱	۲۱۱	۲۴۷	۳۲۸	۳۹۹
	۲۵	۱۱۴	۱۴۴	۱۷۱	۲۳۱	۲۸۵	۱۸۶	۲۳۰	۲۷۱	۳۵۹	۴۳۶
	۳۰	۱۲۲	۱۵۳	۱۸۲	۲۴۷	۳۰۴	۲۰۶	۲۵۵	۳۰۰	۳۹۸	۴۸۴
۴ (L/H) مشکی	۱۵	۵۸	۶۸	۸۱	۱۰۸	۱۳۲	۹۷	۱۱۲	۱۳۱	۱۷۴	۲۱۱
	۲۰	۷۲	۸۴	۱۰۰	۱۳۵	۱۶۷	۱۲۱	۱۴۰	۱۶۵	۲۱۸	۲۶۵
	۲۵	۸۲	۹۵	۱۱۴	۱۵۴	۱۹۱	۱۴۰	۱۶۱	۱۸۹	۲۵۱	۳۰۶
	۳۰	۸۸	۱۰۳	۱۲۳	۱۶۷	۲۰۵	۱۵۰	۱۷۲	۲۰۳	۲۶۹	۳۲۸
۸ (L/H) سبز	۱۵	۳۷	۴۴	۵۲	۷۱	۸۶	۶۳	۷۲	۸۶	۱۱۳	۱۳۸
	۲۰	۴۵	۵۲	۶۳	۸۵	۱۰۴	۷۶	۸۸	۱۰۳	۱۳۷	۱۶۶
	۲۵	۵۱	۵۹	۷۰	۹۵	۱۱۷	۸۵	۹۸	۱۱۶	۱۵۵	۱۸۸
	۳۰	۵۵	۶۴	۷۷	۱۰۴	۱۲۸	۹۳	۱۰۸	۱۱۲	۱۶۹	۲۰۵

وجود فیلتر در هر نوع سیستم آبیاری قطره ای ضروری و الزامی است . امروزه تجهیزات و روش های مدیریتی گوناگونی برای پالایش و تمیز کردن آب آبیاری در دسترس است. بسته به منبع تأمین آب، در سیستم های آبیاری قطره ای از حوضچه های رسوب گیر، مکنده های خود شوینده، فیلتر های جداساز توری و دیسکی استفاده می شود .

دور نگه داشتن شبکه آبیاری قطره ای از ناخالصی ها و انسداد یک امر حیاتی است زیرا بسیاری از گرفتگی ها غیر قابل جبران بوده و سیستم را از کار می اندازد. ویژگی اصلی هر صافی در فیلتر های دیسکی و یا توری به ریزی و یا درشتی سوراخ ها بستگی دارد که آب درون فیلتر باید از درون آنها عبور کند. این ویژگی با عدد مش (mesh size) تعیین می شود. در واقع عدد مش بیان کننده تعداد سوراخ هایی است که در هر اینچ مربع صافی وجود دارد . پس دیده می شود که ریزی و یا درشتی این سوراخ ها با عدد مش رابطه معکوس دارد . به عبارتی دیگر هر قدر این عدد بزرگتر باشد صافی ریز تر بوده و قادر به جداسازی ذرات ریز تری است .

مثلاً یک فیلتر ۲۰۰ مش در مقایسه با یک فیلتر ۱۰۰ مش می تواند ذرات ریز تری را جدا سازد. برای اغلب نوارهای دریپر دار فیلتر های ۱۵۰ تا ۲۰۰ مش مورد نیاز بوده و در مورد لوله ها و نوارهای دارای جریان متلاطم و مقاوم به انسداد فیلتر ۱۰۰ مش کفایت می کند.

در حوضچه های رسوب گیر ، ذرات معلق موجود در آب آبیاری در اثر نیروهای جاذبه رسوب می کنند اما از آنجا که رسوب کردن به تنهایی برای جدا سازی ذرات معلق کافی نیست شیوه های مناسب و عملی تری باید به کار گرفته شود. در بین ذرات معلق ، ذرات شنی (۰/۰۵ - ۲ میلی متر) در ظرف چند ثانیه ته نشین می شوند حال آنکه ذرات سیلت (۰/۰۰۲-۰/۰۵ میلی متر) و رس (ذرات کوچکتر از ۰/۰۰۲ میلی متر) که می توانند باعث انسداد دریپر ها شوند ممکن است تا ساعت ها، هفته ها و یا ماه ها رسوب نکنند. حوضچه ها و استخر ها از سویی مکانی مناسب برای رشد انواع خزه ها، جلبک ها و باکتری ها و نظایر آن هستند که هر یک از آنها قادرند گرفتاریهای

انسداد دریپرها را سبب شوند. توری ها و فیلتر های دیسکی برای جدا سازی فیزیکی مواد از آب، مناسب ترین تجهیزاتند.

موقعیت استقرار لوله مکش اثر بسیار زیادی بر کیفیت آب ورودی به واحد فیلتراسیون دارد. ورودی

(شکل شماره ۵) فیلتر مکنده خود شوینده

لوله مکش می باید کمی دورتر از لبه حوضچه و در عمق حدود ۳۰ تا ۶۰ سانتیمتری از سطح آب قرار داده شود تا از ورود اجسام شناور واقع در حاشیه و سطح جلوگیری شود. در این مورد می توان از تمهیدات ساده ای برای تنظیم خودکار عمق استقرار ورودی لوله مکش استفاده نمود.

از آنجا که در مواردی عملاً نمی شود ورودی لوله مکش را دور از لبه حوضچه قرار داد برای اطمینان بیشتر بهتر آن است که از یک مکنده خود شوینده استفاده و میزان ناخالصی های گیاهی و غیر گیاهی وارده به سیستم را تا حد

امکان کاهش داد. این وسیله دارای یک سبد توری شبکه ای شکل دوار است که اطراف ورودی لوله مکش قرار می گیرد و آب تحت فشار برگشتی از سیستم آبیاری به سبد توری می پاشد و علف ها، خزه ها و جلبک های چسبیده به آن را از شبکه بیرون می راند. (شکل شماره ۵)

در بعضی موارد هم برای جدا سازی ذرات شن و ممانعت از ورود این ذرات به داخل شبکه فیلتراسیون از جدا سازهای شنی که اصطلاحاً به آنها سیکلون گفته می شود استفاده می شود. آب در این دستگاه به صورت دورانی حرکت کرده و شن و ذرات سنگین در اثر نیروی گریز از مرکز جدا می شوند.

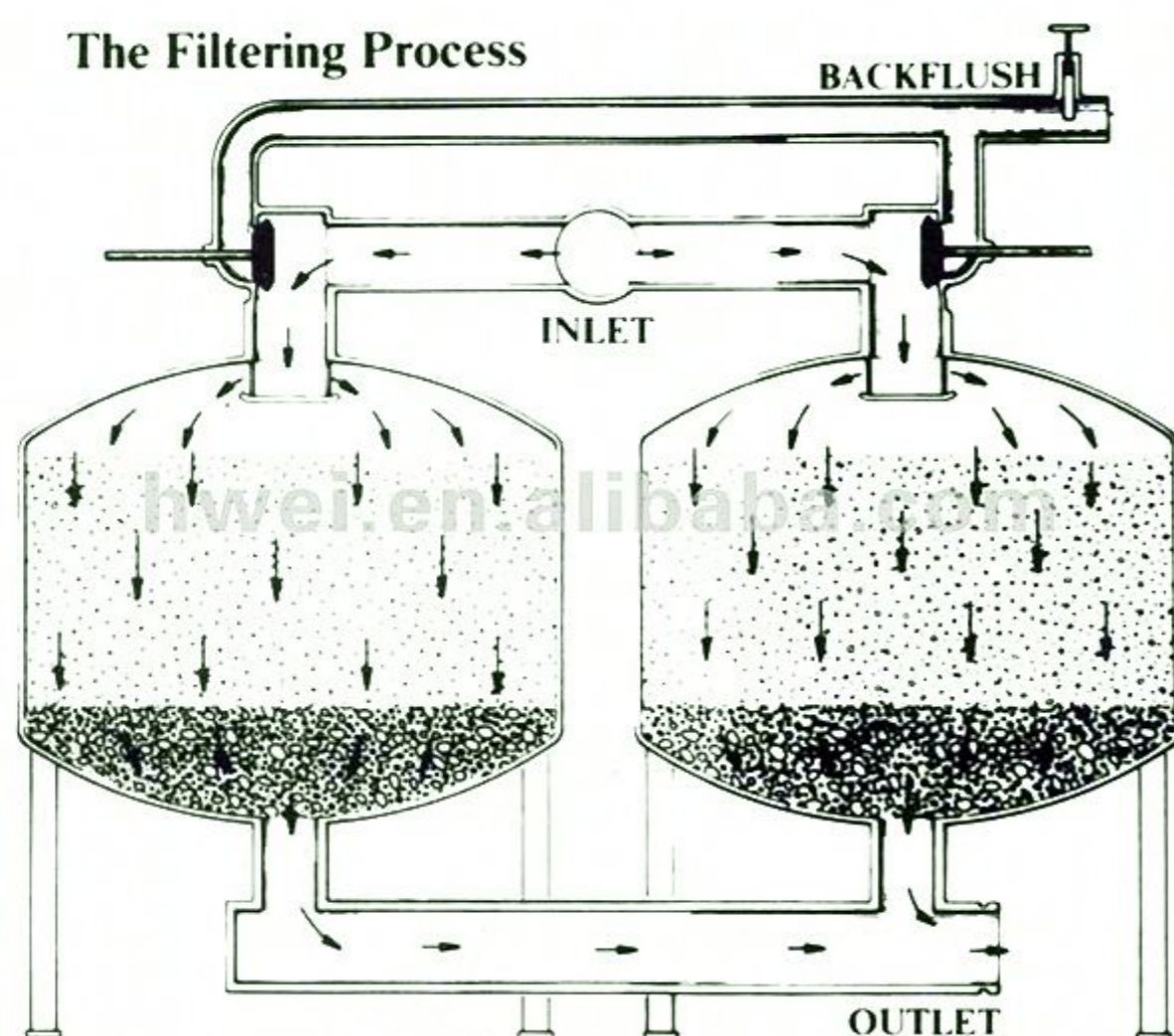
(شکل شماره ۶) فیلتر جدا کننده ذرات شن

سیکلون ها قادر به جدا سازی ذرات سیلت و رس نیستند و ظرفیت انتخابی برای آنها می باید متناسب با شدت جریان باشد.

(شکل شماره ۶)

(شکل شماره ۷) تصویری از یک فیلتر شنی

فیلترهای شنی بخش دیگری از تجهیزاتی است که برای تمیز کردن آبهای کم کیفیت به کار برده می شوند. (شکل شماره ۷) این فیلترها معمولاً در کشت های بزرگ مورد استفاده بوده و قطر نسبتاً بزرگ (۳۵ تا ۱۲۰ سانتیمتر) و وزن نسبتاً زیادی دارند و اغلب هم به صورت دو تایی نصب می شوند. مخزن این فیلترها به ضخامت حدود ۳۰ تا ۴۰ سانتیمتر از شن یا خرده سنگ بسیار

ریز پر شده است. این مواد به صورت یک فیلتر سه بعدی عمل کرده و ناخالصی های واقع در مخزن را می گیرند. به تدریج که این محیط از ذرات جدا شده پر می شود افت فشار در داخل مخزن بیشتر و بیشتر شده و سبب می شود که با برقراری جریان معکوس و ورود آب از مخزن دیگر به آن عمل شستشو انجام شود. در انواع بزرگ صنعتی می باید برای تمیز کردن از کنترل کننده های الکترونیکی و شیرهای هیدرولیکی کمک گرفت. به طور معمول افت فشار در داخل مخزن شن حدود ۰/۱ تا ۰/۲ بار است و هنگامی که این مقدار به حد مشخصی مثلاً ۰/۴ یا ۰/۵ بار برسد زمان آن است که شستشو انجام گیرد.

(شکل شماره ۸) نمونه ای از یک فیلتر توری

فیلترهای توری هم استفاده بسیار گسترده ای دارند و تقریباً در همه شرایطی که آب آبیاری تقریباً تمیز باشد مورد استفاده اند.

(شکل شماره ۸)

این فیلترها هم می توانند به گونه ای موثر مانند فیلترهای شنی ذرات را جدا سازند اما حجم و مقدار ذراتی که جدا می کنند در حد فیلترهای شنی نیست.

در مقایسه با فیلترهای شنی، فیلترهای توری چنانچه راندمان کاری شان ملاک قرار گیرد باید گفت که ابعاد بزرگتری دارند زیرا آنها دارای یک سطح توری تقریباً کوچک دو بعدی هستند. فیلترهای توری گاه به عنوان فیلتر ثانویه در پایین دست فیلترهای شنی نصب می شوند. پاکیزه کردن مرتب توری این فیلترها کاملاً اهمیت دارد. زیرا در صورت مسدود شدن بخشی از توری، به دلیل بالا رفتن فشار داخلی آب همراه با ذرات ناخالصی از قسمت هایی که هنوز باز هستند با فشار وارد سیستم توزیع شده و هم چنین در بعضی مواقع هم فشار آب می تواند موجب پاره شدن و گسیختگی توری شود. قرار دادن فشار سنج در ورودی و خروجی فیلتر در تعیین نیاز به پاک کردن فیلتر کمک خواهد کرد. افت فشار در حد ۰/۱ تا ۰/۲ بار در این فیلترها معمولی است اما اگر مقدار افت فشار به ۰/۳۵ تا ۰/۵ بار برسد، شستشو باید صورت گیرد. این فیلترها اغلب دارای یک شیر شستشو هستند که کار را ساده می کند. در انواع دیگری نیز با برقرار شدن اختلاف فشار در ورودی و خروجی کار شستشو و پاک کردن به صورت خودکار اتفاق می افتد.

فیلترهای دیسکی تجهیزاتی هستند با ویژگیهای توأم فیلترهای شنی و توری. بخش اصلی و صاف کننده این فیلترها از تعدادی دیسک نازک حلقه مانند تشکیل می شود که بر روی آنها شیارهای بسیار ظریفی وجود دارد. (شکل شماره ۹)

این دیسک ها بر روی هم قرار گرفته و یک ستون را به وجود می آورند. آب از خارج این استوانه

متشکل از دیسک‌ها به قسمت مرکزی رانده می‌شود. این بخش عملاً مانند یک فیلتر شنی به صورت سه بعدی عمل کرده و ذرات معلق و ناخالصی‌ها بر روی سطح خارجی آن به دام می‌افتند. برای پاک کردن فیلتر دیسکی باید استوانه دیسک‌ها را خارج نموده و با پاشش آب آنها را پاک کرد. هرچند که ظرفیت فیلتراسیون فیلترهای دیسکی در حد فاصل فیلترهای شنی و توری است اما فیلتر دیسکی برای شرایطی که بیشتر ناخالصی‌ها از نوع مواد آلی باشد چندان قابل توصیه نیست.

(شکل شماره ۹) نمونه‌ای از چند فیلتر دیسکی

فیلترهای شنی و دیسکی هر دو می‌توانند به وسایلی مانند کنترل‌کننده‌های الکترونیکی، شیرهای هیدرولیکی و نظایر آن مجهز شده و به صورت خودکار شستشو شوند. با اضافه نمودن این گونه وسایل می‌شود چنانچه مقدار مواد آلی موجود در آب زیاد نباشد به جای فیلتر شنی از فیلترهای دیسکی استفاده نمود. مزیت این فیلترها کوچکتر و سبک‌تر بودن آنهاست و قیمت آنها هم کم و بیش مانند فیلترهای شنی است.

تنظیم‌کننده‌های فشار

این وسایل فشار داخل لوله‌های نیمه اصلی را تا حد فشار اسمی خطوط دریچه‌دار پائین می‌آورند. تنظیم‌کننده‌های فشار با خروجی ثابت و یا قابل تنظیم برای دبی‌های مختلف در دسترس می‌باشد. گرچه شیر فلکه تویی با محدود کردن مسیر عبور آب می‌تواند فشار را هم تنظیم کند اما برای این کار توصیه نمی‌شود زیرا هرگونه تغییری در میزان جریان و یا فشار

سیستم، بر روی فشار پایین دست اثر می‌گذارد. وقتی که آب به این دلیل تغییر مسیر داده و فشار افت می‌کند ممکن است به تدریج زمینه برای پیدایش انسداد فراهم شود. چنانچه تنظیم کننده‌های قابل اعتمادی به کار گرفته نشود این خطر وجود دارد که فشار وارد بر سیستم به تدریج افزایش یابد. بعضی از خطوط درپیر دار ممکن است حتی در فشارهای حدود ۲ بار دستخوش تغییر شکل و یا پارگی شوند.

(شکل شماره ۱۰) شیر برقی

شیرآلات و تجهیزات اندازه‌گیری

اگر منبع تأمین آب چند مزرعه و یا چند بخش به صورت اشتراکی باشد می‌شود از شیرهای دستی و یا اتوماتیک برای توزیع آب در قسمت‌های مختلف استفاده کرد.

(شکل شماره ۱۰)

این شیر آلات (انواع توپی و یا کشویی) خواه از نوع دستی و یا اتوماتیک و مرتبط با تنظیم کننده‌های زمانی، حس‌گرهای رطوبتی و یا سیستم مرکزی کامپیوتری، وظیفه کنترل آبیاری قسمت‌های مختلف را بر عهده دارند.

استفاده از یک کنتور برای آگاهی از مقدار آب مصرفی در سیستم نیز قابل توصیه است. در شرایطی که از آب چاه و یا آب شهری استفاده می‌شود و یا کود و مواد شیمیایی به درون شبکه تزریق می‌شود نصب یک شیر یک طرفه برای جلوگیری از برگشت آب حاوی مواد شیمیایی به درون منبع تأمین آب کاملاً ضروری است.

تزریق کننده های مواد شیمیایی

تزریق کودها، آفت کش ها و مواد ضد انسداد همزمان با آبیاری در روش قطره ای در اصطلاح Chemigation خوانده می شود. (شکل شماره ۱۱)

(شکل شماره ۱۱) تزریق کننده های مواد شیمیایی

کود ها از جمله مواد شیمیایی هستند که به صورتی رایج همزمان با آبیاری قطره ای به گیاهان رسانیده می شوند. تأمین کود به مقدار اندک اما به دفعات متعدد که فقط در آبیاری قطره ای امکان پذیر است از جمله عملیاتی است که سبب افزایش محصول در این روش آبیاری است. آفت کش های سیستماتیک هم از دیگر مواد شیمیایی هستند که برای کنترل آفات و محافظت گیاهان در برابر امراض گیاهی همزمان با آبیاری در این روش مورد استفاده قرار می گیرند. گروهی دیگر از مواد شیمیایی موادی هستند که برای پرهیز از انسداد درپیر ها به درون سیستم قطره ای تزریق می شوند. کلریکی از عمده ترین موادی است که برای از بین بردن جلبک ها مورد استفاده است از اسید ها هم برای تعدیل pH و رسوب زدایی استفاده می شود.

نوع مواد شیمیایی که قرار است به درون سیستم تزریق شود در انتخاب یک تزریق کننده مناسب مواد شیمیایی باید کاملاً در نظر گرفته شود.

در مورد کود های شیمیایی اگر قرار نباشد که کود دهی حالتی مستمر داشته باشد، میزان دقت وسیله تزریق کننده چندان مسأله ساز نخواهد بود. مهمترین ویژگی دستگاه تزریق کننده کود آن

است که بتواند در محدوده زمانی تعیین شده ای کل کود مورد نظر را به درون شبکه بفرستد. برای یک قطعه چهار هکتاری تزریق کننده ای با توان حدود ۴ لیتر در دقیقه به نظر کافی می باشد.

در مقایسه وقتی با تزریق کننده ای سرو کار داریم که از آن برای جلوگیری از انسداد درپیرها استفاده می کنیم دستگاهی با دقت بالا و قابلیت تزریق مواد به مقدار اندک مورد نیاز است زیرا این نوع مواد معمولاً تزریقشان به صورت مستمر و غلظتی حدود ۱۰-۱ ppm بوده و اغلب تزریق کننده جداگانه ای برایشان در نظر گرفته می شود. در مورد آفت کش ها هم شرایط مانند تزریق کودها است اما مقدار مواد تزریقی معمولاً در مقایسه کمتر می باشد. از این رو در این مورد می توان به هر دو صورت عمل نمود.

انتخاب تزریق کننده مناسب به نوع انرژی موجود در مزرعه بستگی دارد. برای مثال می توان از نیروی محور گردان تراکتور، الکتروموتور و یا فشار آب موجود در سیستم آبیاری استفاده نمود. همانطور که قبلاً گفته شد تزریق کننده ها اصولاً در سه گروه قرار دارند. گروهی انرژی لازم برای کار را به طور مستقیم از پمپ های مستقل پیستونی، دیافراگمی و نظایر آن می گیرند که ممکن است برقی، بنزینی و یا گازوئیلی باشند. این پمپ ها نسبت به مواد شیمیایی مقاوم بوده و قیمت زیادی هم دارند. در پمپ های دیافراگمی میزان تزریق قابل تنظیم است اما پمپ های پیستونی این قابلیت را ندارند. از طرفی مقاومت به مواد شیمیایی در پمپ های پیستونی بیشتر است. بعضی از کشاورزان ترجیح می دهند که برای تزریق کود و مواد شیمیایی از پمپ های گران قیمت پیستونی و یا دیافراگمی استفاده کنند زیرا عقیده دارند که قیمت بالاتر به معنای دوام، اطمینان و آرامش خاطر بیشتر است.

نوع دوم تزریق کننده ها انواعی بسیار ساده اند که فاقد پمپ و یا هرگونه قطعه متحرکند و تنها با استفاده از اختلاف فشار بین دو نطقه از سیستم انرژی لازم برای تزریق مواد شیمیایی به درون شبکه را به دست می آورند. تانک های کود تحت فشار و تزریق کننده های ونتوری (Venturi) دو نوع بسیار متداول از این گروه هستند. (شکل شماره ۱۲)

(شکل شماره ۱۲) تانک کود تحت فشار

مخازن کودی تحت فشار از جمله ساده ترین تزریق کننده ها بوده و به دلیل نبود نیاز به دقت زیاد برای تزریق کود بسیار مناسبند. در مورد تزریق کننده های ونتوری در مقایسه با تانک های کودی دقت کار به مراتب بیشتر است. برای هر دو سیستم مذکور کافی است که تزریق کننده به صورت موازی با لوله اصلی نصب شده و مثلاً با تنگ تر کردن مجرا با استفاده از شیر فلکه در فاصله ورودی آب به تزریق کننده و آب خروجی به طرف لوله اصلی، اختلاف فشار لازم را ایجاد کرد. تزریق کننده های ونتوری دقت قابل قبولی داشته و در اندازه های مختلف برای تزریق میزان مشخص مواد وجود دارند. ونتوری ها به صورت دو منظوره برای تزریق کود و مواد ضد انسداد کاربرد دارند.

نوع سوم تزریق کننده ها، انرژی لازم برای کار را از فشار موجود در شبکه آبیاری به دست می آورند. از این رو مزیت آنها نداشتن نیاز به یک منبع انرژی جداگانه است و می توانند به صورت دیافراگمی و یا پیستونی باشند. میزان تزریق در این گروه ممکن است به فشار سیستم و یا شدت جریان در داخل خود تزریق کننده بستگی داشته باشد. در مواقعی که مواد جلوگیری کننده از انسداد تزریق می شود و یا می خواهیم غلظت ثابتی از یک ماده را تزریق کنیم این وسایل عملاً کارایی لازم را دارند. تغییر شدت جریان در سیستم (مثلاً هنگام قطع آبیاری در یک بخش و شروع در قطعه دیگر) در این تزریق کننده ها اثری بر غلظت ماده تزریقی ندارد.

مدیریت آبیاری

برنامه ریزی آبیاری فرآیندی است که در آن دور آبیاری (فاصله بین دو آبیاری) و مقدار آبی که باید تأمین شود مشخص می‌گردد. به عبارت دیگر این برنامه تعیین می‌کند که چه موقع و به چه میزان آب باید به گیاه داده شود. دور آبیاری به مقدار آب مصرفی گیاهان و ظرفیت نگهداری رطوبت خاک (Soil water Holding Capacity) بستگی دارد. مقدار آبی که می‌باید در هر بار آبیاری تأمین شود بر اساس ویژگیهای خاک و گیاه قابل محاسبه است.

ظرفیت نگهداری رطوبت خاک - یکی از وظایف اصلی خاک آن است که آب را ذخیره کرده و در فاصله بین دو آبیاری و یا بارش آن را در اختیار گیاه بگذارد. تبخیر از سطح خاک، تعرق توسط گیاهان و نفوذ عمقی آب در خاک در فاصله آبیاری‌ها به تدریج باعث کاسته شدن از ذخیره رطوبتی خاک می‌شود. حال اگر میزان رطوبت خاک خیلی کاهش یابد گیاهان دچار تنش خواهند شد. خاک منطقه ریشه‌گاه بدین ترتیب مانند یک انبار ذخیره رطوبت عمل می‌کند و بافت خاک که تعیین کننده ریزی و درشتی ذرات تشکیل دهنده آن است (Soil Texture) مهمترین عاملی است که بر میزان ذخیره آب در این بخش تأثیر می‌گذارد. ذخیره آب در خاک در اشکال گوناگون بوده و همه اشکال ذخیره شده برای گیاه قابل استفاده نیست.

آب شیمیایی (Chemical Water) - قسمتی از آب ذخیره شده در خاک است که بخشی از ساختار مولکولی کانی‌های خاک را تشکیل داده و توسط نیروی الکترو استاتیک بسیار قوی توسط سطوح رس و دیگر کانی‌های خاک نگه داشته می‌شود و بدین ترتیب برای گیاهان قابل استفاده نیست. بقیه آب موجود در خاک در داخل خلل و فرج این محیط قرار می‌گیرد. از این رو مقدار آبی که می‌تواند ذخیره شده و در اختیار گیاه قرار گیرد به اندازه و ابعاد این خلل و فرج بستگی دارد. آب ثقی (Gravitational Water) - ابعاد برخی از خلل و فرج خاک بالنسبه بزرگ تر بوده و آب ذخیره شده در آنها به سرعت در اثر نیروی ثقل و در طی یکی دو روز از منطقه ریشه خارج می‌شوند و بنابراین گیاه زمان کوتاهی قادر به استفاده از این آب خواهد بود.

آب موئینه ای (Capillary Water) - بخشی از خلل و فرج خاک در آن حد کوچک هستند که می توانند از حرکت رو به پایین آب در اثر نیروی جاذبه جلوگیری کنند اما شدت نگهداری آب توسط آنها در حدی نیست که مانع جذب آن توسط ریشه گیاهان شود. این آب را آب موئینه ای (شعریه ای) گویند که اطراف ذرات خاک و درون حفره های ریز را پر میکند و منبع اصلی آب قابل استفاده گیاهان محسوب می شود. به تدریج با جذب آب ابتدا حفره های بزرگتر تخلیه می شوند و سپس نوبت حفره های ریز تر می رسد که با نیروی بیشتری آب را نگه داشته اند. همراه با این فرایند غشاء آب اطراف ذرات خاک کم کم نازک و نازک تر می شود. آب موئینه ای قادر است که تحت تأثیر مکش به تمام جهات حرکت نماید. ذرات و حفره های خاک در مورد این آب مانند فتیله عمل کرده و گاه آب را تا دو متر به سمت بالا و در خلاف نیروی جاذبه به حرکت در می آورند.

در حالت اشباع (Saturated) همه خلل و فرج خاک پر از آب است اما به تدریج و در طی یکی دو روز همه آب ثقیلی تخلیه شده و خاک در حالت رطوبتی ایده آلی قرار می گیرد که به آن ظرفیت زراعی (Field Capacity) گویند. اکنون گیاهان شروع به جذب آب موئینه ای می کنند و این کار با سهولت انجام می گیرد اما به تدریج کار جذب سخت تر شده تا جایی که دیگر ریشه توان فائق آمدن بر نیرویی که ذرات خاک آب را جذب خود کرده اند ندارد و این حالتی است که پژمردگی آغاز می شود و به آن نقطه پژمردگی می گویند (Wilting Point) و اگر آب در اختیار قرار نگیرد گیاه خواهد مرد. از این رو مشاهده می شود که آب موجود در فاصله ظرفیت زراعی و نقطه پژمردگی آبی است که گیاه بدون تنش قادر به جذب آن می باشد.

اطلاع از ظرفیت نگهداری رطوبت خاک از نظر مدیریت و برنامه ریزی آبیاری برای همه کشاورزان ضروری است. مقدار آب فراهم برای گیاهان با توجه به مطالب فوق به عمق و گستره ریشه گاه و ماهیت مواد تشکیل دهنده خاک وابسته می باشد.

درصد خلل و فرج که تابع بافت خاک است همچنین ساختمان خاک که معرف طرز قرار گرفتن ذرات خاک در کنار یکدیگرند همراه با مقدار مواد آلی موجود در خاک، مقدار کربنات ها و نهایتاً سنگریزه ها همه از عواملی می باشند که بر ذخیره رطوبتی خاک تأثیر می گذارند.

ظرفیت نگهداری رطوبت در خاک های دارای بافت متفاوت در (جدول شماره ۵) ارائه شده است. اعداد این جدول حالت میانگین دارد زیرا ساختمان خاک و مقدار مواد آلی در خاک ها متفاوت می باشد. (جدول شماره ۵) ظرفیت نگهداری رطوبت در خاک هائی با بافت متفاوت

بافت خاک	آب فراهم بر حسب میلی متر در ۳۰ سانت خاک
خاک شنی Sandy	۶/۵ - ۲۵ /۵
خاک شن لومی Loamy Sand	۱۹ - ۳۸
خاک لوم شنی Sandy Loam	۳۲ - ۴۴/۵
خاک لوم و سیلت لوم Loam and Silt Loam	۵۱ - ۷۰
خاک رس لوم Clay Loam	۴۴/۵ - ۶۴
خاک رس Clay	۳۸ - ۵۷

تقریباً تمام گیاهان زراعی مانند سبزیجات و صیفی جات و نظایر آن ریشه خود را حداکثر تا عمق ۶۰ سانتیمتر گسترش می دهند و بدین ترتیب حتی اگر ریشه به اعماق پایین تر هم رفته باشد بیشترین آب مورد نیاز از همین عمق جذب می شود یعنی به درستی می توان گفت که ۷۵ تا ۹۵ درصد ریشه گاه موثر اکثر گیاهان زراعی در عمق ۳۰ الی ۴۵ سانتیمتری پروفیل خاک قرار دارد. آبیاری مناسب آبیاری است که بتواند دقیقاً منطقه ریشه گاه را دوباره از آب پر کند و نه فراتر از آنرا زیرا پر کردن حفره های واقع در آنسوی ریشه گاه سبب آبشویی املاح غذایی و در نتیجه هدر رفت آب و مواد غذایی موجود در خاک می شود.

طول مدت زمان هر آبیاری هم بر اساس عمق ریشه گاه، بافت خاک و میزان جریان آب محاسبه می شود. برای اندازه گیری مقدار آب موجود در خاک وسایل گوناگونی وجود دارد از جمله : تانسیو مترها (Tensiometer) وسایلی هستند که با اندازه گیری تنش های رطوبتی و یا به عبارتی مکش رطوبتی خاک میزان آب فراهم را نشان می دهند. (شکل شماره ۱۳)

(شکل شماره ۱۳) تانسیومتر

مکش رطوبتی معلوم می کند که آب با چه قدرتی توسط ذرات خاک نگه داشته شده است پس میزان آن با کاهش رطوبت خاک افزایش می یابد. نیروی مکش، آب داخل تانسیومتر را از کلاهک متخلخل آن به خارج مکیده و بدین ترتیب در داخل تانسیومتر بسته به میزان مکش، فشار منفی ایجاد می شود و میزان این کاهش توسط عقربه دستگاه نشان داده شده و ثبت می شود. تانسیومترها در خاک های رسی به خوبی قابل استفاده نبوده و مرتباً باید تعمیر شوند. (شکل شماره ۱۳)

(شکل شماره ۱۴) انواع حسگرهای رطوبتی

حسگرهای رطوبتی

(Soil moisture Sensor) - هم از دیگر وسایل اندازه گیری رطوبت خاک می باشند که با اندازه گیری ثابت دی الکتریک خاک به صورت غیر مستقیم مقدار رطوبت موجود در آن را اندازه گیری می کنند. میزان هدایت الکتریکی خاک تا حد بسیار زیادی به مقدار رطوبت آن وابسته است. ثابت دی الکتریک برای خاک های خشک ۳ تا ۵ برای هوا حدود

یک و برای آب حدود ۸۰ است. بنابراین می توان دریافت که هرگونه تغییری در محتوای رطوبتی مستقیماً بر ثابت دی الکتریک در محیط خاک اثر می گذارد. (شکل شماره ۱۴)

انواع گوناگونی از حسگرها از جمله انواع خازن دار در دسترس است که می شود آنها را به گیرنده و فرستنده های خاص و کوچکی تجهیز نموده و به طور مستمر اطلاعات ثبت شده را از طریق امواج رادیوئی و یا تلفن همراه به یک پایگاه مرکزی کامپیوتری ارسال نمود.

این حسگرها به خوبی در انواع خاک ها قابل استفاده بوده و در کشت های بزرگ کاربرد بسیار گسترده ای دارند.

مراقبت و نگهداری سیستم

گرفتگی و انسداد مهمترین چالش در سیستم آبیاری قطره ای است و ممکن است در اثر عوامل فیزیکی ، بیولوژیکی و شیمیایی پدید آید . فیلتر کردن آب راه مناسبی برای جدا سازی ناخالصی های فیزیکی است اما برای جدا نمودن و پالایش آب از ناخالصی و آلودگی های

بیولوژیکی و شیمیایی باید از فرآیند های شیمیایی استفاده نمود . مشاهدات و تجربیات نشان می دهد در نوارهای دریپر داری که در زیر مالچ های پلاستیکی قرار می گیرند رسوب مواد معدنی و انسداد های ناشی از آن کمتر دیده می شود .

باکتریها، خزه ها، جلبک ها و لجن های درون شبکه آبیاری را میتوان با تزریق کلر و یا مواد شیمیایی کنترل کننده مشابه و استفاده از سیستم تزریق کود موجود در شبکه آبیاری از میان برداشت. تقریباً با شستشوی روزانه سیستم با آب دارای حدود ۲ ppm کلر در ساعات پایانی آبیاری و یا اگر این لجن ها ایجاد اشکال نمودند با فرستادن آب حدود ۳۰ ppm کلر به صورت گاه به گاه مشکل بر طرف می شود. بهتر است برای فراگیری میزان و نحوه رقیق کردن مواد شیمیایی مورد استفاده با کارشناسان ذیربط مشورت نمائید.

یکی دیگر از اقدامات مهم در نگهداری سیستم قطره ای شستشوی دوره ای لوله های اصلی، نیمه اصلی و خطوط دریپر دار موجود در شبکه است.

در انتهای خطوط دریپر دار می توان درپوش های اتوماتیک و یا دستی نصب نمود که در مواقع لزوم به صورت خودکار و یا دستی باز شده و رسوبات و ناخالصی های جمع شده در ته خط را همراه با مقداری آب خارج سازند.

این کار از تجمع بیشتر رسوبات در انتهای خطوط و بروز مشکلات بعدی جلوگیری می کند.

مراقبت های جاری شامل موارد زیر می باشد :

- بررسی همه روزه فیلتر ها و پاک کردن آنها در صورت نیاز. چنانچه فیلتر به صورت خودکار شستشو نشود می توان از یک برس و مقداری آب برای این کار استفاده کرد.
- بررسی و پاک کردن فیلتر شنی و خارج نمودن مواد آلی جمع شده از طریق جریان معکوس
- بررسی لوله های دریپر دار به منظور آگاهی از نشت های اضافی. مشاهده یک لکه بزرگ خیس در مزرعه حاکی از وجود نشت بوده و می توان با انجام برش و استفاده از رابط و یا اضافه کردن

یک تکه لوله درپیر دار مشکل را برطرف کرد.

- استفاده از روش های پالایش شیمیایی برای حل کردن رسوبات معدنی و جدا سازی رسوبات آلی موجود در خطوط انتقال و توزیع آب.

آبیاری قطره ای و فواید آن

آبیاری قطره ای روشی است تحت فشار که آب مورد نیاز را بصورت جریانی آهسته و قطره قطره اما کم و بیش مستمر از راه خروجی هائی بنام درپیر (قطره چکان) مستقیماً در اختیار گیاه قرار می دهد سپس آب در محل تحویل آرام آرام تا عمق از قبل تعیین شده ای به داخل خاک نفوذ می نماید. به دلیل طراحی و محاسباتی که صورت می گیرد در این روش تقریباً هیچگونه تلفاتی به صورت رواناب سطحی و یا تبخیر وجود نداشته و ذرات خاک فرصت کافی برای جذب و ذخیره سازی آب را خواهند داشت. این بدان معنا است که هدر رفت عناصر غذایی موجود در خاک از راه آبشویی و خروج این مواد از ریشه گاه و دور شدن از دسترس گیاه نیز به حداقل می رسد.

علاوه بر آن در این روش چون آب دقیقاً به محل استقرار گیاه تحویل داده می شود دیگر آب چندانی به وسیله علف های هرز جذب نشده و خاک در فاصله ردیف ها خشک باقی می ماند. امتیاز دیگر این روش صرفه جویی در وقت و کار است زیرا برنامه تنها به باز و یا بستن چند شیر محدود می شود که در صورت هوشمند سازی سیستم این کار نیز به صورت خودکار و بر طبق برنامه و شرایط انجام می شود.

گیاهانی که به روش قطره ای آبیاری می شوند به دلیل در اختیار داشتن آب کافی به صورت تقریباً دائمی و مصون بودن از تنش های رطوبتی محصول بیشتر و با کیفیت تری تولید می نمایند. در روش های سنتی و همچنین آبیاری بارانی در ساعات و روزهای اولیه آبیاری خاک تقریباً از آب اشباع شده و به دلیل کمبود اکسیژن اختلالاتی در روند رشد گیاه پدید می آید. از سوی دیگر با توجه به دور آبیاری که می تواند هفتگی و در مورد ثقلی ماهیانه باشد خاک در مدت نسبتاً زیادی

خشک باقی مانده و گیاه برای جذب آب باید انرژی بسیار زیادی صرف نماید که این امر هم بر مقدار محصول و هم کیفیت آن تأثیر منفی دارد در صورتی که در آبیاری قطره ای همواره رطوبت لازم به صورت فراهم در اختیار بوده و انرژی که باید صرف جذب آب شود صرف تولید می شود. در آبیاری قطره ای شاخ و برگ گیاه در اثر پاشش آب خیس نشده و بهمین دلیل خطر بروز امراض گیاهی محدود می شود.

در اراضی ناهموار و شیب دار روش های دیگر به ویژه روش های ثقلی غیر قابل استفاده اند درحالیکه روش قطره ای به خوبی با این شرایط مطابقت دارد. در آبیاری ثقلی و بارانی نمی شود از آب نسبتاً شور استفاده کرد. حال آنکه در آبیاری قطره ای به دلیل ورود آرام و تقریباً مستمر آب و مرطوب بودن همیشگی ریشه گاه، غلظت املاح در آن ناحیه افزایش نیافته و شستشوی املاح به حاشیه، گیاه را از صدمه شوری مصون نگه می دارد.

آبیاری هوشمند

آبیاری هوشمند روش تکامل یافته تحت فشاری است که در آن با بهره گیری از انواع حسگرها و شیرآلات اتوماتیک، اطلاعات جامعی درباره خاک (رطوبت، واکنش، املاح و ...) دمای محیط، میزان بارندگی، شدت باد، شیب، وضعیت گیاه و ... گردآوری شده و از تجزیه و تحلیل این اطلاعات با استفاده از نرم افزارهای تخصصی در یک پایگاه رایانه ای برنامه صحیحی برای میزان و دور آبیاری متناسب با وضعیت گیاه و شرایط خاک و محیط ارائه می شود. در نتیجه آب مصرفی به صورت قابل ملاحظه ای کاهش یافته و راندمان آبیاری بالاتری عاید می شود. برای مثال در هفته ها و یا ماه های سرد تر دفعات آبیاری و میزان آب تحویلی به گیاه کمتر شده و در مواقع گرم تر مقدار و دفعات افزایش می یابد و یا آنکه در خاک های سبک بافت دفعات بیشتر و آب کمتری در مقایسه با خاک های سنگین بافت تأمین می گردد.

تمامی مراحل جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل، برنامه ریزی و اجرای آبیاری به صورت خودکار

انجام شده و کشاورز و یا باغدار علاوه بر صرفه جویی در هزینه ها وقت بیشتری برای رسیدگی به سایر امور در اختیار خواهد داشت.

- آبیاری قطره ای هوشمند روشی است عملی برای تحویل مقدار دقیق و حساب شده آب به گیاه به نحوی که بالاترین سود دهی و کمترین اتلاف منابع را میسر می سازد.
  - بهره وری پایدار ضروری ترین مسأله ای است که امروزه به ویژه در بخش کشاورزی باید بدان توجه شود.
- در تعامل بین آب ، تأمین مواد غذایی و مصرف انرژی ، آبیاری قطره ای هوشمند این توان را به کشاورزان و باغداران می دهد که بدون آسیب زدن به محیط زیست ، با بهره گیری حداقل از منابع خاک و آب ، محصول بیشتری تولید نمایند .

مجموعه کامل اتصالات ویژه
آبرسانی و آبیاری پلی ران (۱۶ - ۱۲۵ mm)

POLIRAN

نوار آبیاری (تیپ) پلاک دار
 ۱۵۰، ۱۷۵ و ۲۰۰ میکرون
 تولید شده با مرغوبترین مواد اولیه
 دبی : ۰/۸ - ۱/۳ - ۱/۶ - ۲/۴ و ۳/۸ لیتر در ساعت

اتصال نوار آبیاری (تیپ) ۱۶ میلیمتری به لوله لی فلت (Lay - Flat)

بست ابتدایی نوار آبیاری (تیپ) ۱۶ میلی متری به لوله پلی اتیلن با واشر

رابط نوار آبیاری (تیپ) - ۱۶ میلیمتری

لوله درپیر دار
 تولید شده با مرغوبترین مواد اولیه در مدل های :
 - Pc (کنترل فشار)
 - Npc (غیر کنترل فشار)
 - زیر سطحی (دارای کنترل فشار ، آنتی سیفون و Drain - Non)
 دبی : ۲ و ۴ لیتر در ساعت

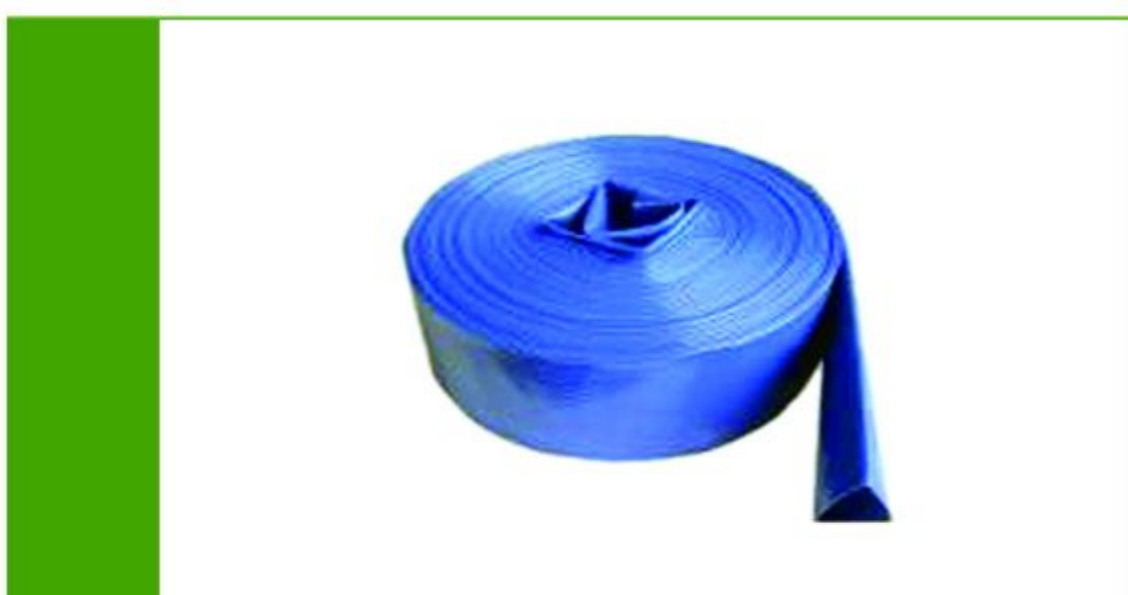
بست ابتدایی لوله ۱۶ میلی متری (LDPE) به لوله پلی اتیلن (HDPE) با واشر

لوله ۱۶ میلی متری LDPE

اتصالات لوله های ۱۶ میلی متری آبیاری
شامل : رابط ، سه راه ، انشعاب ، زانو ، شیر انشعاب و بست انتهایی

لوله مانیفولد لی فلت (Lay - Flat)
به منظور نصب لوله های لترال نوار آبیاری (تیپ)

فیلتر تمام اتوماتیک
فیلتر تمام اتوماتیک دیسکی ۲ ، ۳ و ۴ اینچی در مدل های ۱ ، ۲ و ۳ واحدی با مکانیزم خود شویندگی (با استفاده از کنترل تغییرات فشار در ورودی و خروجی) ظرفیت : ۱۲ ، ۳۰ و ۴۵ متر مکعب در ساعت

فیلتر تمام اتوماتیک
فیلتر تمام اتوماتیک دیسکی ۵ و ۶ اینچی در مدل های ۴ و ۶ واحدی با مکانیزم خود شویندگی (با استفاده از کنترل تغییرات فشار در ورودی و خروجی) ظرفیت ۶۰ و ۷۵ متر مکعب در ساعت

فیلتر دیسکی ۱ و ۱/۵ اینچ - مش ۱۲۰
با بهره گیری از کارآمدترین دیسک موجود در دنیا

فیلتر دیسکی دو طرفه رزوه ای - ۳ اینچ

فیلتر دیسکی یا توری - مش ۱۲۰
با بهره گیری از کارآمدترین دیسک موجود در دنیا

فیلتر دیسکی یا توری - مش ۱۲۰
با بهره گیری از کارآمدترین دیسک موجود در دنیا

فیلتر مکش قابل نصب در استخرهای ذخیره آب
دارای سیستم نازل های جتی شوینده
این واحد قادر است با استفاده از نازل های جتی ، مانع از گرفتگی
فیلتر مکش گردد.

واحد هوشمند تزریق کود و اسید شویی
مجهز به حسگرهای EC و pH
این دستگاه اسید و کودهای مایع متفاوت را در تانک مربوطه
به صورت کاملاً یکنواخت مخلوط نموده ، پس از اندازه گیری
pH و EC مخلوط و مطابق با میزان مورد نیاز از قبل تعیین شده
به سیستم آبیاری تزریق می کند.

پمپ مکانیکی تزریق در سیستم آبیاری
 به منظور تزریق کود ، اسید و سایر مایعات مورد نیاز با استفاده از پیستون مکشی

واحد تزریق کود (ونتوری)
 به منظور تزریق کود ، اسید و سایر مایعات مورد نیاز مورد استفاده در پروژه های کوچک (تا ۵ هکتار)

شیر برقی ۱/۳ ، ۱ ، ۲ ، ۳ و ۴ اینچی
 ۹ تا ۴۰ ولت DC
 ۲۴ ولت AC
 مورد استفاده در سیستم های آبیاری ، کود دهی و کنترل فیلترهای اتوماتیک

شیر فشار شکن ۲ و ۳ اینچی برنجی

دستگاه مرکزی مدیریت هوشمند آبیاری به همراه نرم افزار مربوطه
 طراحی شده برای برقراری ارتباط و کنترل از راه دور تجهیزات سیستم هوشمند از طریق امواج رادیویی (حتی بدون اینترنت)
 دارای قابلیت استفاده اشتراکی با مزارع همجوار و ارتقاء برای پشتیبانی تا ۱۰۰۰ واحد فرستنده و گیرنده اطلاعات
 توانایی پیش بینی و اعلام احتمال بیماریهای گیاهی از طریق آنالیز داده های حسگرهای مختلف
 وزن : ۶۵۰ گرم
 دمای کاری : ۳۰ - تا ۷۰ + درجه سانتی گراد
 ولتاژ : ۶/۱ ولت

دستگاه گرد آوری و ارسال داده ها به ایستگاه مرکزی
انرژی مورد نیاز این دستگاه از یک صفحه فتو الکتریک کوچک تأمین می شود (بدون نیاز به برق در مزرعه)
قابل افزایش تا یک ایستگاه کامل هواشناسی و ایستگاه پیش بینی بیماریهای گیاهی

واحد کنترل شیرهای برقی
این دستگاه قادر است با انرژی خورشیدی تا ۴ عدد شیر برقی به همراه ۴ عدد کنتور آب را کنترل نماید . همچنین می توان یک عدد حسگر مکشی اندازه گیری رطوبت خاک و اترمارک را به این دستگاه ارتباط داد

صفحه فتو الکتریک
تأمین کننده انرژی مورد نیاز در سیستم هوشمند
مورد استفاده در دستگاه های کنترل کننده شیرهای برقی ، ارسال و جمع آوری داده ها

حسگر مکشی اندازه گیری رطوبت خاک بر اساس هکتوپاسکال
برای اندازه گیری رطوبت در خاک های دارای بافت متوسط و یا سنگین تر

حسگر اندازه گیری رطوبت خاک با سیستم TDR
برای اندازه گیری رطوبت ، شوری و دمای خاک
مورد استفاده در انواع بافت خاک (شن ، هیپروپونیک و . . .)

حسگر اندازه گیری سرعت باد
اطلاعات گرد آوری شده بوسیله این حسگر در محاسبات تعیین پتانسیل تبخیر و تعرق حداکثر (به روش پنمن) مورد استفاده قرار می گیرد

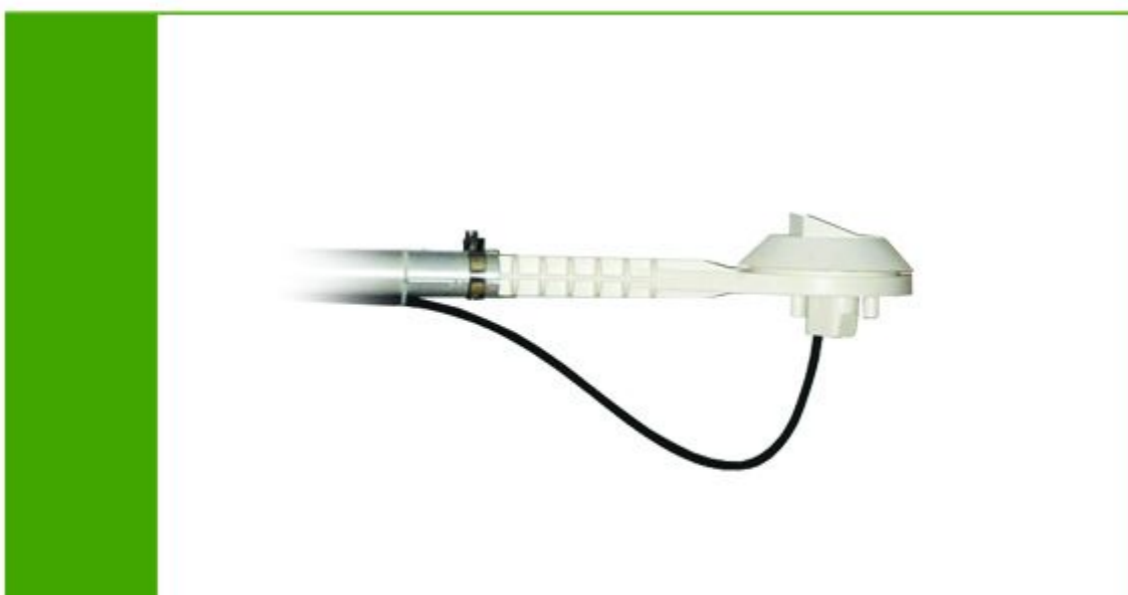
حسگر اندازه گیری تشعشعات خورشیدی

این حسگر در تمام شرایط آب و هوایی به خوبی عمل نموده و اطلاعات جمع آوری شده به وسیله آن در محاسبه میزان تبخیر و تعرق گیاهان مورد استفاده قرار می گیرد

حسگر ترکیبی اندازه گیری رطوبت نسبی و دمای هوا

این حسگر کاملاً نسبت به فاکتورهایی مانند گرد و غبار و مواد شیمیایی که ممکن است سبب بروز خطا در اندازه گیری ها شوند نفوذ ناپذیر است داده های ارسالی این وسیله در محاسبه تبخیر و تعرق و پیش بینی بیماری های گیاهی مورد استفاده قرار می گیرد

حسگر اندازه گیری خیسی برگ

برای پیش بینی بیماری های گیاهی

مه پاش چهار طرفه مدل سوپر

با دبی ۲۰ لیتر در ساعت

برای افزایش رطوبت هوا در گلخانه ها ، پروژه های مرغداری و دامپروری (تونلی ، شیشه ای)

مه پاش چهار طرفه مدل ۷۸۰۰

با دبی ۳۵ لیتر در ساعت

برای افزایش رطوبت هوا در گلخانه ها ، پروژه های مرغداری و دامپروری (تونلی ، شیشه ای)

مه پاش یک طرفه

برای افزایش رطوبت هوا در گلخانه ها ، پروژه های مرغداری و دامپروری (تونلی ، شیشه ای)

واحد جلوگیری از چکه در مه پاش
 به منظور جلوگیری از چکه کردن مه پاش ها در فشار کمتر از ۱/۵ بار از این قطعه استفاده می شود .

آب پاش های میکرو
 برای آبیاری در مصارف گلخانه ای
 در مدل های متفاوت در فشار کاری، دبی، و شعاع پاشش

پانچر
 مخصوص قطره چکان های روی خط

پانچر اتصال فرعی
 جهت نصب بر لوله لی فلت (Lay - Flat)
 قطر سوراخ ۱۴ یا ۱۹ میلی متر

منابع مورد استفاده

- ۱ فصل نامه نظام مهندسی کشاورزی (سال دوازدهم - شماره ۴۵ - پاییز ۱۳۹۳)
- 2 Agricultural Alternatives, Drip Irrigation for Vegetable Production, 2012 The Pennsylvania State University.
- 3 Drip Irrigation for Row Crops. 1994. Blaine R Hanson